

DE DANS VOORBIJ

Nieuwe vormen van bewegen/dans
13 t/m 21 juni 1980

DE IJSBREKER
WEESPERZIJDE 23 AMSTERDAM
TELEFOON: 020 - 681805

PLAATSRESERVATIE VANAF 10 JUNI 14-17 UUR
OP DE DAG VAN DE VOORSTELLING IS DE KASSA
OPEN VANAF 19.00 UUR

PRIJZEN: f 5,- PER AVOND;
f10,- VOOR DRIE AVONDEN

De Ijsbreker is per auto alleen bereik-
baar via de Ruyschstraat.

13 JUNI 20.30 UUR

MIRANDA TUFNELL/DENNIS GREENWOOD & TIM HEAD
PAULINE DE GROOT

14 JUNI 20.30 UUR

TANAKA MIN m.m.v. BODY WEATHER LABORATORY
Hyperdance
YVONNE RAINER
Trio A (1978), 16mm film, 10 minuten

15 JUNI 20.30 UUR

POOH KAYE
SHERYL SUTTON

21 EN 22 JUNI

WORKSHOP TANAKA MIN IN DE IJSBREKER
VOOR INFORMATIE- BEL 020 - 681805
VOOR IEDEREEN DIE IN BEWEGING/DANS IS GE-
INTERESSEERD.

In het kader van het Holland Festival worden tussen 13 en 21 juni in zes steden in Nederland een serie voorstellingen gegeven met als titel 'De Dans Voorbij'. Voor deze voorstellingen zijn zeven dansers/danseressen uit Engeland, Japan, Nederland en de Verenigde Staten uitgenodigd. Organisator is Stichting De Appel in Amsterdam in samenwerking met het Holland Festival, de culturele centra 't Hoogt, Utrecht en De Beyerd in Breda, Stichting Forum, Middelburg, Museum Boymans van Beuningen en het Groninger Museum voor Stad en Lande.

Het programma 'De Dans Voorbij' besteedt aandacht aan een ontwikkeling in de moderne dans die in de Verenigde Staten met de term 'post modern' wordt aangeduid. Voor het ontstaan van deze dansrichting waren de ontwikkelingen in de muziek en de beeldende kunst richting bepalend. Onder invloed van John Cage, Merce Cunningham en onder andere de Happenings vervaagden de grenzen tussen Kunst en Leven. De dans trad buiten de begrenzings van haar discipline. Vernieuwingen waren: iedere beweging kan als materiaal beschouwd worden; ieder deel van het menselijk lichaam kan gebruikt worden; het dagelijks leven wordt zowel onderwerp als materiaal; iedere procedure kan als compositie-methode gelden; het tijdsverloop op het toneel (illusie) wordt gelijkgeschakeld aan dat daarbuiten (reële tijd). Allerlei bronnen buiten de dans werden aangeboord zoals muziek, beeldende kunst, theater, maar ook architectuur, psychologie. Vooral op de grensgebieden van deze verschillende disciplines deden zich interessante ontwikkelingen voor. De integratie van verschillende disciplines bracht met zich mee dat dans ook door 'niet-vakmensen' beoefend kon worden. Samenvattend, de grote verandering in de dans werd bewerkstelligd doordat men het lichaam vooral ging gebruiken als een ruimte en situatie beïnvloedend instrument binnen de directe omgeving van een publiek dat deel uit maakte van die zelfde ruimte. Namen van kunstenaars die verbonden kunnen worden aan de ontwikkelingen in de 'post modern' dans zijn Trisha Brown, Lucinda Childs, Douglas Dunn, Simone Forti, David Gordon, Deborah Hay, Bob Morris, Steve Paxton, Yvonne Rainer, Robert Rauschenberg en vele anderen.

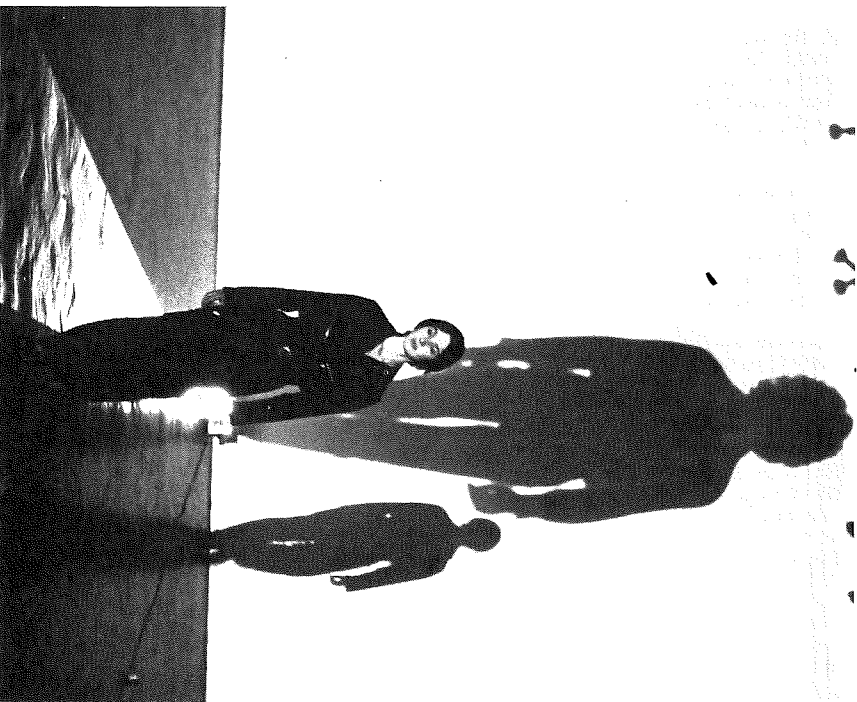
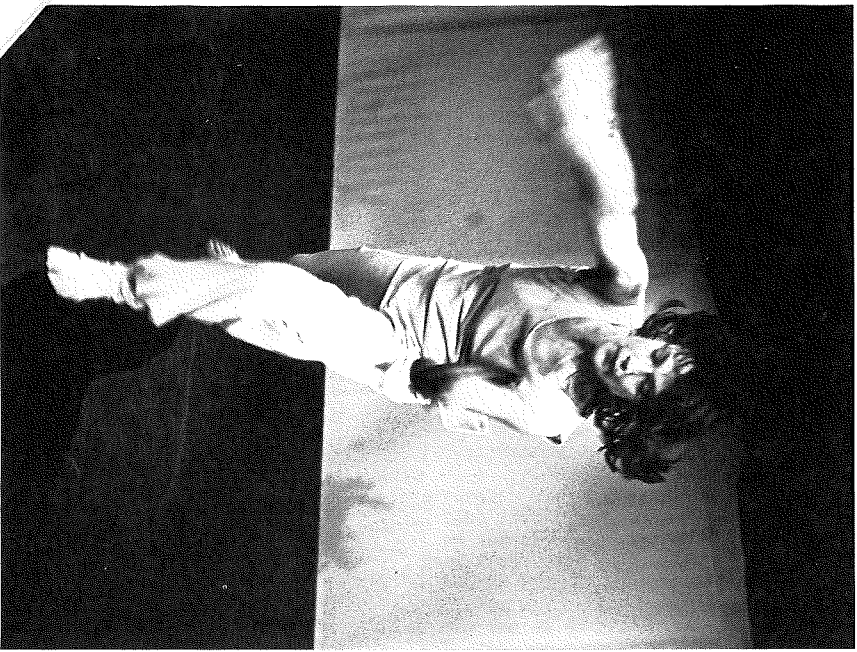
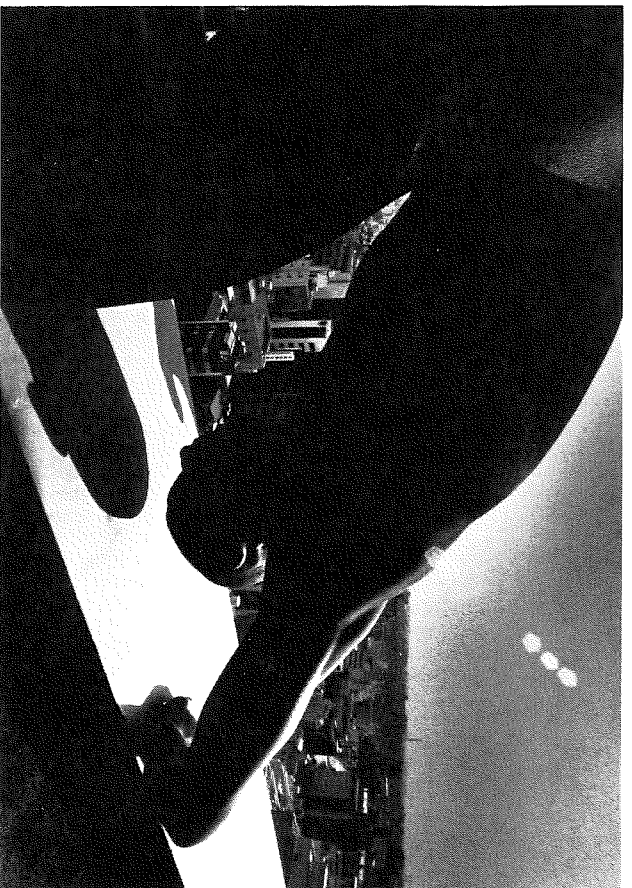
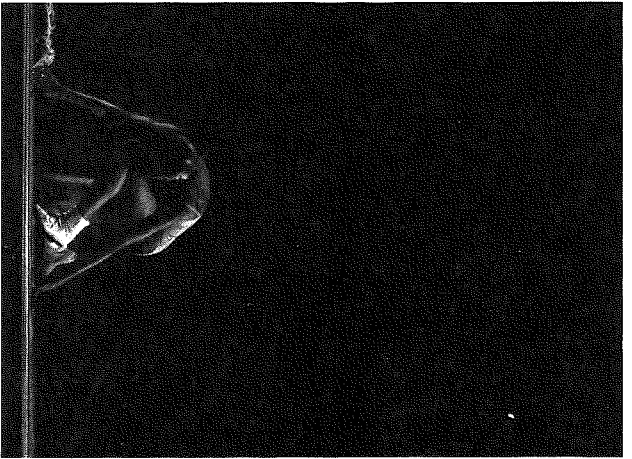
Na twintig jaar blijkt de beweging nog steeds niet aan kracht te hebben ingeboet. Nieuwe generaties dansers zijn verder gegaan. Parallel aan een van de ontwikkelingen in de beeldende kunst - de performances - wordt in de jaren zeventig in toenemende mate belang gehecht aan de individualiteit van de danser, die door middel van beweging zijn eigen fysieke en mentale krachten exploreert. Een gevolg daarvan is dat er veel solo werk gemaakt wordt en minder aandacht wordt besteed aan groeps- en ensemblewerk. Om de laatste ontwikkelingen zo duidelijk mogelijk te presenteren zijn in het programma 'De Dans Voorbij' bijna uitsluitend solo dansers uitgenodigd. In de solo performance is de kunstenaar verantwoordelijk voor het totale concept: de idee, de uitvoering, het eventuele 'toneelbeeld', gebruik van tekst, geluid, stem, visuele media als film, video, dia projectie e.d..

Veel van de kunstenaars die tot de 'post modern' dans beweging gerekend worden, treden maar zelden op in de geijkte theaters, maar zijn te gast in musea, op akademies en universiteiten en in de culturele centra waar verschillende kunst disciplines gepresenteerd worden. Deze lokaties duiden deels op het 'underground' karakter dat deze beweging inneemt ten opzichte van de gevestigde danswereld; deels ook berusten ze op een interesse voor integratie van de dans met andere kunstvormen. De lokaties in het Holland Festival passen geheel in deze 'traditie'. De keuze van de dansers is tot stand gekomen in overleg met de participerende instellingen en beoogt een zo gevarieerd mogelijk beeld te geven van de ontwikkelingen in de laatste tien jaar. Sommige dansers werken al 15 à 20 jaar en hebben een uitgebalanceerd eigen vocabulaire ontwikkeld; andere, jongere dansers, zijn nog gewikkeld in een proces van zoeken naar een eigen vorm. Bij de selectie is bovendien gestreefd naar een presentatie van dansers die nog niet eerder in Nederland te zien zijn geweest.

Josine van Droffelaar, mei 1980

Amsterdam	13,14,15 juni	De IJsbreker
Breda	13,14,18 juni	Grote Kerk en De Beyerd
Groningen	13,14,15 + 21 juni	Groninger Museum
Middelburg	18,19,20 juni	De Kuyperspoort
Rotterdam	19,20,21 juni	Museum Boymans Van Beuningen
Utrecht	18,19,20 juni	't Hoogt

Simone Forti
Sheryl Sutton
Min Tanaka
Pauline de Groot
Pooh Kaye
Miranda Tuffnell
Stichting De Appel Amsterdam

YVONNE RAINER, een van de belangrijkste vernieuwers in de 'post modern' dans beweging, is vertegenwoordigd met een film. Rainer werkt sinds 1972 haar ideeën niet langer via het medium dans uit, maar via een ander (bewegend) medium - film. Sinds dans geen doel in zich zelf meer was maar middel, kon zij het ene middel gemakkelijk inwisselen voor een ander. De film die in het programma 'De Dans Voorbij' getoond wordt is Trio A, 1978. Trio A /The mind is a muscle, Part I, oorspronkelijk in 1966, als 3 simultane solo's gedanst door Rainer zelf, Steve Paxton en David Gordon, is op te vatten als een 4 1/2 minuut durende 'zin'. De dans is een soort catalogus van bewegings mogelijkheden en -combinaties van het menselijk lichaam. Historisch gezien is Trio A een belangrijk manifest waarin de begrippen 'stijl' en 'expressie' afgezworen worden en dans wordt opgevat als zuiver beweging (Sally Baner - Terpsichore in sneakers, Boston, 1980)

SIMONE FORTI, evenals Rainer behorende tot de eerste generatie 'post modern' dansers, ontwikkelde haar heel specifieke dans-vocabulaire uit observaties van dieren, insecten, planten en kleine kinderen die leren lopen, zitten, staan enz.. Haar werk bestaat uit bewegings improvisaties waarin een aantal vaste thema's (basis elementen) te onderscheiden zijn - kruipen, circels lopen en bewegingen die gegroeid zijn uit de eerder genoemde observaties en die een onderzoek zijn naar hoe het lichaam aanvoelt en waarom bewegingen ontstaan. Dans is bij haar het vorm geven aan een konstante energie stroom.

POOH KAYE nam als een perfecte leerling van Forti niet een 'stijl' over, maar wel een denk- en voelwijze, die het mogelijk maakt vorm te geven aan haar eigen motoriek. In haar bewegingen projekteert zij heel sterk haar beleving van de omgeving en interpreteert zij die omgeving ook. In tegenstelling tot Forti gebruikt Kaye in haar voorstellingen auto-biografische elementen en heeft ze ruimte voor aan slapstick verwante humor.

PAULINE DE GROOT's ideeën en bewegings vocabulaire werd sterk gevormd door haar verblijf van ongeveer acht jaar in de Verenigde Staten, waar ze onder andere bij Martha Graham, Merce Cunningham en Erick Hawkins studeerde. Toen zij in 1965 terug keerde naar Nederland begon zij hier met geven van voorstellingen en richtte zij een eigen school op, waarmee ze de ontwikkeling van de moderne dans in Nederland sterk stimuleerde. Kenmerkend voor het werk van De Groot is dat ze op een zeer vanzelfsprekende manier beweging combineert met zingen/sprekken. Vooral vanuit paedagogisch standpunt is het belangrijk dat zij geïnteresseerd is in het proces van hoe de ene beweging voort komt uit de ander. Dit heeft in haar werk tot gevolg dat de voorstellingen nooit geheel vast liggen en geïmproviseerde elementen kennen.

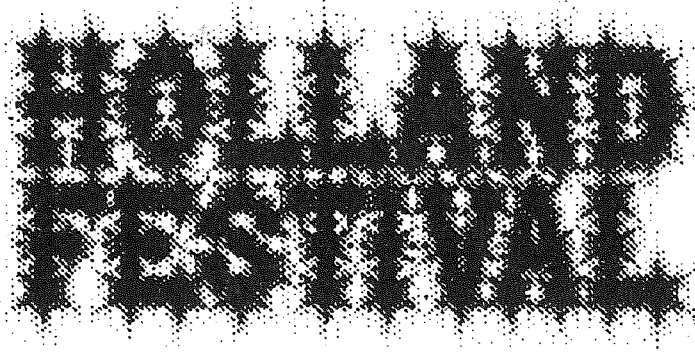
SHERYL SUTTON combineert evenals Pauline de Groot gesproken tekst en beweging. Suttons veelzijdige werkwijze is gevormd in de jaren lange samenwerking met Bob Wilson (o.a. Einstein on the Beach). Behalve tekst leerde zij ook geluid en bijvoorbeeld beeldende middelen gebruiken. In haar performances maakt zij gebruik van kleine anekdotische gegevens die een auto-biografisch karakter hebben. Haar bewegingen zijn heel organisch en kenmerken zich door een uiterst gekoncentreerde traagheid.

Dit laatste heeft Sutton gemeen met haar Japanse collega TANAKA MIN, in wiens bewegingen de tijd als het ware gestold wordt. Tanaka's kunst wortelt echter niet zozeer in de Amerikaanse traditie maar in die van de oude Japanse rituele theater en dans stukken. In zijn werk zoekt hij de weg terug naar de oorsprong van de (rituele) dans - 'Hyperdance'. De architecturale omgeving speelt in zijn werkwijze een grote rol.

De komst van Tanaka Min en zijn muzikale begeleider(s) - Body Weather Laboratory werd mogelijk gemaakt o.a. met steun van de Japan Foundation.

Een duidelijk voorbeeld van de integratie tussen dans en beeldende kunst is de samenwerking tussen de dansers MIRANDA TUFNELL, DENNIS GREENWOOD en de beeldende kunstenaar TIM HEAD. De bewegingen spelen zich af voor het licht van dia projectoren waardoor een samenspel ontstaat tussen de schaduwen van de bewegingen en de bewegingen zelf. Tim Head werkt vaak met dia projectie en objecten in ruimte, waardoor een spel van werkelijkheid en fictie ontstaat. In de voorstellingen met Miranda Tufnell en haar dansers zijn de objecten vervangen door dansers. Hun bewegingen - simpel en natuurlijk - maken de ruimte zichtbaar en zijn de maat voor zowel de illusionistische als reële ruimte - ervaringen.

BEYOND DANCE

New Forms of Movement/Dance
13 - 22 June 1980

This year's Holland Festival programme includes a series of performances entitled 'Beyond Dance', which will be given in six Dutch cities between 13 and 21 June. Seven dancers from the United Kingdom, Japan, the Netherlands and the United States have been invited to participate in this project, which is being organised by the foundation De Appel in Amsterdam, in collaboration with the Holland Festival, Museum Boymans Van Beuningen in Rotterdam, the Groninger Museum voor Stad en Lande, and the cultural centres 't Hoogt in Utrecht, De Beyerde in Breda, foundation Forum in Middelburg.

'Beyond Dance' focusses on the development in contemporary dance that is denoted, in the United States, by the term 'post modern'. Decisive factors in the emergence of post modern dance were the developments that took place in the field of music and visual art. As a consequence of the activities of John Cage, Merce Cunningham, and the Happenings, the borderline between Art and Life became blurred. Dance as an art form transcended the traditional constraints of its discipline. A new wealth of possibilities presented itself: every kind of movement could be conceived as the material for dance; everyday life could be the subject as well as the material; each procedure could serve as compositional method, i.e. dance came to be seen as a process of decisions; the passage of time on the stage (illusion) came to be equated with the real time.

All sorts of domains outside the world of dance were explored: music, visual art, theatre, architecture, psychology, etc., and it is especially in the relation with those disciplines that the most interesting developments are taking place. One of the consequences of this integration of different disciplines is that the world of dance is no longer exclusive to professional, traditionally trained dancers.

Many of the artists who may be considered exponents of this post modern dance movement have seldom performed in theatres: they are more often seen in museums, universities, academies and in cultural centres devoted to various art forms. The situation in itself is an indication of the 'underground' nature of this movement vis à vis the established world of dance, but it also reflects the growing interest in the merging of dance with other art forms.

Leading figures associated with the emergence of post modern dance are: Trisha Brown, Lucinda Childs, Douglas Dunn, Simone Forti, David Gordon, Deborah Hay, Bob Morris, Steve Paxton, Yvonne Rainer, Robert Rauschenberg.

Today, twenty years after this movement began, it is still thriving. New generation of dancers have taken the basic ideas to further extremes. Parallel to developments in visual arts (e.g. 'performances'), increasing importance was attached, in the seventies, to the individuality of the dancer, who by means of pure movement, sets out to explore his or her own physical and mental potential. A consequence of this has been that the emphasis shifted somewhat from groups and ensembles to solo work.

With a view to presenting a comprehensive survey the most recent developments in dance, 'Beyond Dance' focusses almost exclusively on solo dancers.

The artists taking part in the programme are responsible for the performance in its entirety: concept, execution, staging, text, sound, voice, visual media such as film, video, slide projection etc..

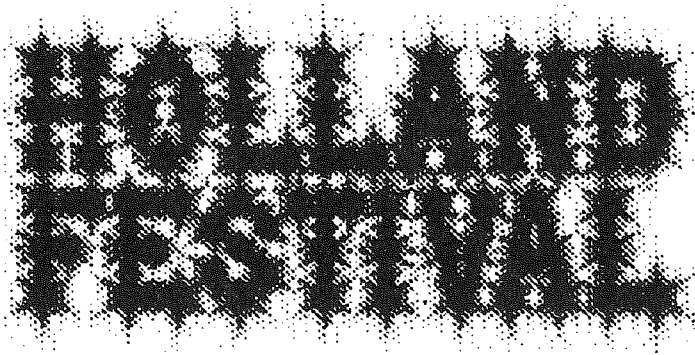
The programme will take place during three consecutive days in each of the six cities (except Groningen with a fourth programme one week later).

The selection of artists was undertaken in consultation with all the participating institutions, and is aimed at presenting a variegated view of the developments of the past ten years. Some of the invited artists have been active in the field of dance for more than fifteen years, and have evolved their own 'vocabulary of movement', other younger dancers are still engaged in a process of creating their own personal idiom. For some of them this will be their first appearance before a Dutch audience, but none of the artists are known outside a relatively small circle of enthusiasts.

Also included in the programme 'Beyond Dance' are two workshops, one in Middelburg, organised by foundation Forum (16, 17, 18 June) and another in Amsterdam in de IJsbreker (21 and 22 June), organised by Jan Wolff. A minimum of ten people and a maximum of thirty can take part in these workshops.

YVONNE RAINER, one of the leading innovators in the post modern movement, is represented with a film: *Trio A* (1978) -16 mm film, b/w, 10 minutes-

Rainer stopped working out her ideas in terms of her own physical movement since the beginning of the seventies, when she switched to a different medium: film. Since dance had ceased to be an aim itself, and had become a means, it was not such a big step from one form of movement (dance) to another (film). One of her most eminent works is *Trio A*, the *Mind is a Muscle*, Part I. This piece may be regarded as a 4 1/2 minute-long 'phrase' which originally (1966) consisted of three simultaneous solos by Rainer herself, Steve Paxton and David Gordon. The dance is a sort of catalogue of movements and combinations of movements of the human body (Sally Banes - *Terpsichore in Sneakers*, 1980). This piece became Rainer's emblem, and indeed recurs in a variety of different versions in other works by this artist. Historically speaking, *Trio A*, in 1978 made as film, is an important manifesto in which such notions as 'style' and 'expression' are rejected in favour of dance as pure movement.

BEYOND DANCE

New Forms of Movement/Dance
13 - 22 June 1980

This year's Holland Festival programme includes a series of performances entitled 'Beyond Dance', which will be given in six Dutch cities between 13 and 21 June. Seven dancers from the United Kingdom, Japan, the Netherlands and the United States have been invited to participate in this project, which is being organised by the foundation De Appel in Amsterdam, in collaboration with the Holland Festival, Museum Boymans Van Beuningen in Rotterdam, the Groninger Museum voor Stad en Lande, and the cultural centres 't Hoogt in Utrecht, De Beyerd in Breda, foundation Forum in Middelburg.

'Beyond Dance' focusses on the development in contemporary dance that is denoted, in the United States, by the term 'post modern'. Decisive factors in the emergence of post modern dance were the developments that took place in the field of music and visual art. As a consequence of the activities of John Cage, Merce Cunningham, and the Happenings, the borderline between Art and Life became blurred. Dance as an art form transcended the traditional constraints of its discipline. A new wealth of possibilities presented itself: every kind of movement could be conceived as the material for dance; everyday life could be the subject as well as the material; each procedure could serve as compositional method, i.e. dance came to be seen as a process of decisions; the passage of time on the stage (illusion) came to be equated with the real time.

All sorts of domains outside the world of dance were explored: music, visual art, theatre, architecture, psychology, etc., and it is especially in the relation with those disciplines that the most interesting developments are taking place. One of the consequences of this integration of different disciplines is that the world of dance is no longer exclusive to professional, traditionally trained dancers.

Many of the artists who may be considered exponents of this post modern dance movement have seldom performed in theatres: they are more often seen in museums, universities, academies and in cultural centres devoted to various art forms. The situation in itself is an indication of the 'underground' nature of this movement vis à vis the established world of dance, but it also reflects the growing interest in the merging of dance with other art forms.

Leading figures associated with the emergence of post modern dance are: Trisha Brown, Lucinda Childs, Douglas Dunn, Simone Forti, David Gordon, Deborah Hay, Bob Morris, Steve Paxton, Yvonne Rainer, Robert Rauschenberg.

Today, twenty years after this movement began, it is still thriving. New generation of dancers have taken the basic ideas to further extremes. Parallel to developments in visual arts (e.g. 'performances'), increasing importance was attached, in the seventies, to the individuality of the dancer, who by means of pure movement, sets out to explore his or her own physical and mental potential. A consequence of this has been that the emphasis shifted somewhat from groups and ensembles to solo work.

With a view to presenting a comprehensive survey the most recent developments in dance, 'Beyond Dance' focusses almost exclusively on solo dancers.

The artists taking part in the programme are responsible for the performance in its entirety: concept, execution, staging, text, sound, voice, visual media such as film, video, slide projection etc..

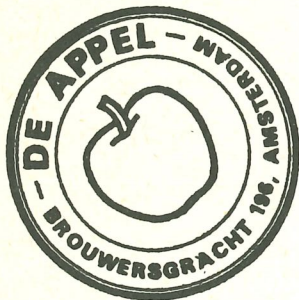
The programme will take place during three consecutive days in each of the six cities (except Groningen with a fourth programme one week later).

The selection of artists was undertaken in consultation with all the participating institutions, and is aimed at presented a variegated view of the developments of the past ten years. Some of the invited artists have been active in the field of dance for more than fifteen years, and have evolved their own 'vocabulary of movement', other younger dancers are still engaged in a process of creating their own personal idiom. For some of them this will be their first appearance before a Dutch audience, but none of the artists are known outside a relatively small circle of enthusiasts.

Also included in the programme 'Beyond Dance' are two workshops, one in Middelburg, organised by foundation Forum (16, 17, 18 June) and another in Amsterdam in de IJsbreker (21 and 22 June), organised by Jan Wolff. A minimum of ten people and a maximum of thirty can take part in these workshops.

YVONNE RAINER, one of the leading innovators in the post modern movement, is represented with a film: Trio A (1978) -16 mm film, b/w, 10 minutes-.

Rainer stopped working out her ideas in terms of her own physical movement since the beginning of the seventies, when she switched to a different medium: film. Since dance had ceased to be an aim itself, and had become a means, it was not such a big step from one form of movement (dance) to another (film). One of her most eminent works is Trio A, the Mind is a Muscle, Part I. This piece may be regarded as a 4 1/2 minute-long 'phrase' which originally (1966) consisted of three simultaneous solos by Rainer herself, Steve Paxton and David Gordon. The dance is a sort of catalogue of movements and combinations of movements of the human body (Sally Banes - Terpsichore in Sneakers, 1980). This piece became Rainer's emblem, and indeed recurs in a variety of different versions in other works by this artist. Historically speaking, Trio A, in 1978 made as film, is an important manifesto in which such notions as 'style' and 'expression' are rejected in favour of dance as pure movement.

SIMONE FORTI - like Rainer a member of the first generation of post moderns - evolved a highly personal vocabulary of movement from observing animals, insects, plants, young children learning to walk, sit, stand etc.. Her work consists of improvised movements in which a number of fixed themes (basic elements) may be distinguished- crawling, walking circles, and specific actions, which developed from the aforementioned observations- and in which she explores the essence of her body motions and the ways in which movements originate. To Simone Forti dance means giving form to a constant stream of energy.

POOH KAYE, as a perfect student of Forti, did not adopt her teacher's 'style', but adopted an attitude, a way of thinking and feeling that enables her to give form to a personal motor-behaviour. In her movements Pooh Kaye projects the way she experiences her environment as well as interpreting it. Unlike Forti, Kaye uses autobiographical elements in her work, which is also characterized by a slapstick kind of humor.

The ideas and idioms of PAULINE DE GROOT were, to a great extent, formed during the eight years she spent in the United States, where she studied with Martha Graham, Merce Cunningham, and Erick Hawkins. After her return to the Netherlands in 1965 she started giving performances and set up her own school, which greatly stimulated the development of modern dance in the Netherlands. Characteristic of the work of De Groot is that she combines a very natural way of singing/speaking with movement. Especially from a pedagogical point of view, it is important that she concerns herself with the processes of movement, how one movement leads to another. As a consequence of this, the form her performances take is never wholly predictable; she allows plenty of scope for improvisational elements.

Like Pauline de Groot, SHERYL SUTTON combines speech and movement. Sutton's many-faceted working method was formed during several years of collaboration with Bob Wilson. Besides using texts, she also evolved ways of incorporating sound and e.g. visual means in her work. She builds her performances around small anecdotal elements of an autobiographical nature. Her movements are very organic and are characterized by a highly concentrated 'slow-motion'.

This is something Sutton has in common with her Japanese colleague TANAKA MIN, in whose movements time appears to congeal. Tanaka's art, however, is rooted in the old Japanese ritual theatre and dance rather than in the American tradition. He is concerned with finding the way back to the origins of ritual dance; the architectural environment plays a major role in his work.

The participation of Tanaka Min and the Body Weather Laboratory has been made possible by the help of the Japan Foundation.

An outstanding example of the integration of dance and visual

art is the collaboration between dancers MIRANDA TUFNELL and DENNIS GREENWOOD and the visual artist TIM HEAD. The movements take place in front of the light of slide projectors, which creates an interplay of shadow and actual movement. Tim Head often works with slide projection and objects in space, whereby reality and fiction interact. In the performances with Miranda Tufnell and her dancers, the objects have been replaced by dancers. Their movements - simple and natural- make the space visible; they are the measure of both illusory and real spatial awareness.

Programme IA	Tanaka Min (Japan) / Yvonne Rainer (U.S.A.)
Groningen	13 June 20.00 h
Breda	14 June 20.15 h
Amsterdam	15 June 20.30 h

Programme IB	Tanaka Min / Simone Forti (U.S.A.)
Middelburg	18 June 20.30 h
Rotterdam	19 June 20.30 h
Utrecht	20 June 20.30 h
Groningen	21 June 15.00 h

Programme II	Miranda Tufnel/Dennis Greenwood & Tim Head (U.K.) Pauline de Groot (the Netherlands)
Breda	13 June 20.15 h
Amsterdam	14 June 20.30 h
Groningen	15 June 15.00 h
Utrecht	18 June 20.30 h
Middelburg	19 June 20.30 h
Rotterdam	20 June 20.30 h

Programme III	Pooh Kaye (U.S.A.) / Sheryl Sutton (U.S.A.)
Amsterdam	13 June 20.30 h
Groningen	14 June 14.00 h
Breda	18 June 20.15 h
Utrecht	19 June 20.30 h
Middelburg	20 June 20.30 h
Rotterdam	21 June 15.00 h

extra filmscreenings of Yvonne Rainer's film Trio A	
Utrecht	20 June 23.45 h
Rotterdam	21 June 14.00 h